

UNIVERSITET TALABALARIDA BOSHQARUV KO'NIKMASINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI

Oriental universiteti magistratura talabasi

Raximnazarov Farrux

Mutaxassislik: Ta'lim menejmenti

Annotatsiya: Globalizatsiya va raqamli transformatsiya jarayonlari sharoitida universitet bitiruvchilaridan nafaqat kasbiy bilimlar, balki samarali boshqaruv ko'nikmalari ham talab qilinmoqda. Talabalarda boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish — bu rejalashtirish, tashkil etish, motivatsiya berish, nazorat qilish va jamoa faoliyatini boshqarish qobiliyatlarini shakllantirish demakdir. Ushbu maqolada talabalarda boshqaruv ko'nikmalarini rivojlantirishning nazariy asoslari, xalqaro boshqaruv tajribasidan kelib chiqqan holda samarali strategiyalari va istiqbollari yoritiladi.

Kalit so'zlar: boshqaruv ko'nikmasi, ta'lim menejmenti, globalizatsiya, liderlik, raqamli texnologiyalar, innovatsion ta'lim, hamkorlik.

Asosiy qism

1. Talabalarda boshqaruv ko'nikmasini shakllantirishning dolzarbligi

Hozirgi mehnat bozorida rahbarlik va boshqaruv qobiliyatlari har qanday sohada muvaffaqiyat kalitidir. Universitet talabalari bu kompetensiyalarni o'qish davridayoq egallashi uchun o'quv dasturlariga boshqaruv nazariyasi, jamoaviy ish metodlari, muammolarni hal qilish strategiyalari va liderlik treninglarini kiritish zarur.

2. Xalqaro tajriba asosida samarali yondashuvlar

Oliy ta'lim muassasalarini xalqaro darajada boshqarish tajribasi shuni ko'rsatadiki, boshqaruv ko'nikmalarini rivojlantirishda quyidagi omillar muhim:

- Global hamkorlik: Talabalarni xalqaro loyihalar, almashinuv dasturlari va onlayn konferensiyalarga jalb etish.

- Texnologiyalarni joriy etish: Masofaviy boshqaruv simulyatsiyalari va onlayn loyihaviy platformalar.

- Sifatni ta'minlash: O'quv dasturlarini xalqaro standartlarga moslashtirish.

- Ilmiy va amaliy integratsiya: Talabalarni ilmiy tadqiqot va loyihalarga rahbar sifatida jalb etish.

3. Boshqaruv ko'nikmalarini rivojlantirish strategiyalari

- Loyiha asosida o'qitish (Project-Based Learning).

- Liderlik laboratoriyalari — talabalar uchun amaliy boshqaruv mashg'ulotlari.

- Madaniyatlararo yondashuv — turli millat vakillari bilan ishlash kompetensiyalarini shakllantirish.

- Raqamli transformatsiya vositalari — boshqaruv jarayonlarini virtual muhitda modellashtirish.

Xulosa

Talabalarda boshqaruv ko'nikmalarini rivojlantirish jarayoni tizimli, bosqichma-bosqich va zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali olib borilishi lozim. Xalqaro boshqaruv tamoyillaridan o'rinli foydalanish, talabalarning nafaqat nazariy bilimlarini, balki amaliy boshqaruv tajribasini ham oshirishga xizmat qiladi. Bu yondashuv mamlakatning global ta'lim va mehnat bozoridagi raqobatbardoshligini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Altbach, P. G., & Knight, J. (2007). The Internationalization of Higher Education: Motivations and Realities. *Journal of Studies in International Education*, 11(3-4), 290-305.
2. Robbins, S.P., & Coulter, M. (2020). *Management*. Pearson Education.
3. Northouse, P.G. (2021). *Leadership: Theory and Practice*. Sage Publications.
4. Fayzullayev, A. (2021). *Ta'lim menejmenti asoslari*. Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti.
5. de Wit, H., et al. (2015). Internationalization of Higher Education: A Critical Review. *Global Perspectives*, 17(4), 330-345.